# ДАНЪЧНО ОБЛЕКЧЕНИЕ ЗА ЛИЧНИ ВНОСКИ ЗА ДОБРОВОЛНО ОСИГУРЯВАНЕ И ЗАСТРАХОВАНЕ

**НОРМАТИВНА УРЕДБА**

**Чл. 19, ал. 1, 2, 3 и 4; чл. 23; чл. 42, ал. 3, т. 2; чл. 49, ал. 3, т. 1 и ал. 4; § 1, т. 12, 13 и 14 от ДР на ЗДДФЛ**

**ГОДИШЕН РАЗМЕР (чл. 19, ал. 1 от ЗДДФЛ)**

**Сумата от годишните данъчни основи по чл. 17 се намалява с направените през годината лични вноски за допълнително доброволно осигуряване в общ размер до 10 на сто от сумата от годишните данъчни основи по чл. 17, както и с внесените през годината лични вноски за доброволно здравно осигуряване и премии/вноски по договори за застраховки "Живот" в общ размер до 10 на сто от сумата от годишните данъчни основи по чл. 17.**

**МЕСЕЧЕН РАЗМЕР (чл. 19, ал. 2 от ЗДДФЛ)**

**Месечната данъчна основа по чл. 42, ал. 2 за доходи от трудови правоотношения, се намалява с направените през месеца чрез работодател лични вноски за допълнително доброволно осигуряване в общ размер до 10 на сто от месечната данъчна основа по чл. 42, ал. 2, както и с внесените през месеца за сметка на лицето лични вноски за доброволно здравно осигуряване и премии/вноски по договори за застраховки "Живот" в общ размер до 10 на сто от месечната данъчна основа по чл. 42, ал. 2.**

**ПОЛЗВАНЕ НА ДАНЪЧНОТО ОБЛЕКЧЕНИЕ:**

**При определянето на месечната данъчна основа за целите на авансовото удържане на данъка за доходи от трудови правоотношения. (чл. 42, ал. 3, т. 2 от ЗДДФЛ)**

**При определянето на годишната данъчна основа за доходите от трудови правоотношения от работодателя по основното трудово правоотношение на работника или служителя. (чл. 49, ал. 3 и 4 от ЗДДФЛ)**

Когато работникът или служителят предостави на работодателя в срок от 30 ноември до 31 декември на данъчната година копие от договора със съответното застрахователно или осигурително дружество, както и писмена декларация, че към момента на подаването й, работникът/служителят няма подлежащи на принудително изпълнение публични задължения или че за данъчната година ще подава годишна данъчна декларация. (чл. 49, ал. 4, т. 8 от ЗДДФЛ)

**С подаване на годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ. (чл. 23 от ЗДДФЛ)**
**ВАЖНО: Данъчното облекчение се ползва, при условие че данъчно задълженото лице няма подлежащи на принудително изпълнение публични задължения към датата на подаване на годишната данъчна декларация. (чл. 23, ал. 2 от ЗДДФЛ)**

# ДЕФИНИЦИИ

## ДАНЪЧНО ОБЛЕКЧЕНИЕ ЗА ЛИЧНИ ВНОСКИ ЗА ДОБРОВОЛНО ОСИГУРЯВАНЕ И ЗАСТРАХОВАНЕ

По отношение на условието данъчно задълженото лице да няма подлежащи на принудително изпълнение публични задължения следва да се има предвид изразеното от изпълнителния директор на НАП становище с изх. № 92-00-1299 от 04.10.2017 г., което може да бъде намерено на интернет страницата на Агенцията на адрес: www.nap.bg

**ВНИМАНИЕ!** Данъчното облекчение може да се ползва чрез работодателя само ако сумите са удържани от работодателя при изплащането на дохода от трудовото правоотношение. Данъчното облекчение може да се ползва само когато съгласно сключения със застрахователното/осигурителното дружество договор физическото лице – носител на задължението за данъка, е застраховано/осигурено.

Данъчното облекчение за лични вноски за доброволно осигуряване и застраховане се ползва и в случаите, когато по споразумение с лицата се променя застрахователното или осигурителното дружество и прехвърлянето на набраните до този момент средства се извършва по банков път.

### ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ!

**1. Данъчното облекчение по чл. 19, ал. 1 от ЗДДФЛ се прилага като намаление на сумата от годишните данъчни основи, формирани за доходите от: трудови правоотношения (чл. 25 от ЗДДФЛ); друга стопанска дейност (чл. 30 от ЗДДФЛ); наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество (чл. 32 от ЗДДФЛ); прехвърляне на права или имущество (чл. 34 от ЗДДФЛ); други източници (чл. 36 от ЗДДФЛ).**

**2. За доходите от стопанска дейност като едноличен търговец, както и за доходите от друга стопанска дейност по чл. 29а от ЗДДФЛ е предвиден специален ред за ползване на данъчното облекчение при определянето на годишната данъчна основа по реда на чл. 28, ал. 2, т. 1 от ЗДДФЛ (виж фиш II.III.4).**

# ДАНЪЧНО ОБЛЕКЧЕНИЕ ЗА ЛИЧНИ ВНОСКИ ЗА ДОБРОВОЛНО ОСИГУРЯВАНЕ И ЗАСТРАХОВАНЕ

**3. Когато физическото лице има доходи от стопанска дейност като едноличен търговец и/или доходи от друга стопанска дейност по чл. 29а от ЗДДФЛ, както и други доходи по глава пета от ЗДДФЛ, при ползване на данъчното облекчение се спазва предвидената в закона поредност (виж фиш II.II.4).**

**4. За целите на авансовото облагане, данъчното облекчение за доброволно осигуряване и застраховане може да се ползва само за доходите по трудови правоотношения, при условие че вноските/премиите са удържани от работодателя при изплащането на дохода от трудово правоотношение.**

**„Допълнително доброволно осигуряване“** е осигуряването по част втора, дялове трети и четвърти от ***Кодекса за социално осигуряване***, както и доброволното осигуряване, осъществявано съгласно законодателството на държава - членка на Европейския съюз, на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство или на друга държава - членка на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, от институция, която извършва дейности, пряко свързани с пенсионното осигуряване или с осигуряването за професионална квалификация и безработица. **(§ 1, т. 12 от ДР на ЗДДФЛ) Виж Фиш I.8.**

**„Доброволно здравно осигуряване“** е осигуряването по глава трета от ***Закона за здравното осигуряване*** (ЗЗО), както и дейността по доброволно здравно застраховане, осъществявана съгласно законодателството на държава - членка на Европейския съюз, на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство или на друга държава - членка на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, от институция, която извършва дейност по доброволно (допълнително) здравно застраховане. **(§ 1, т. 13 от ДР на ЗДДФЛ).**

**ВНИМАНИЕ!** Доброволно здравно осигуряване е осигуряването по глава трета от ЗЗО. Видно от разпоредбата на чл. 82, ал. 1 от ЗЗО, която е ситуирана именно в глава трета от

# ДАНЪЧНО ОБЛЕКЧЕНИЕ ЗА ЛИЧНИ ВНОСКИ ЗА ДОБРОВОЛНО ОСИГУРЯВАНЕ И ЗАСТРАХОВАНЕ

ЗЗО, доброволното здравно осигуряване се извършва въз основа на договор за медицинска застраховка по смисъла на глава четиридесета, раздел IV от ***Кодекса за застраховането*** (КЗ).

Съобразно чл. 83, ал. 1 от ЗЗО дейност по доброволно здравно осигуряване може да осъществяват застрахователните акционерни дружества, лицензирани по видовете застраховки по т. 2 или по т. 1 и 2 от раздел II, буква "А" на приложение № 1 към КЗ.

Застраховки по т. 1 и 2 от раздел II, буква "А" на приложение № 1 към КЗ са:

- Злополука (включително трудова злополука и професионални заболявания);
- Заболяване.

Не са доброволно здравно осигуряване договорите за медицинска застраховка, сключени по повод на пътувания извън територията на Република България. **Не се смята за доброволно здравно осигуряване и дейността на изпълнители на медицинска помощ по договори с физически и юридически лица за извършване на медицински услуги, когато те са с определен вид, обем и цени. (чл. 82, ал. 2 и 3 от ЗЗО).**

Промяната в статута на здравноосигурителните дружества (в сила от 07.08.2012 г. ), които в изпълнение на цитираните по-горе законови разпоредби са трансформирани в застрахователни дружества, не води до промени в данъчното третиране на вноските за доброволно здравно осигуряване и за да ползват данъчното облекчение по чл. 19, ал. 1 и 2 от ЗДДФЛ, физическите лица не е необходимо да сключват нови договори с дружествата, в които се осигуряват.

**Застраховки „Живот“** за целите на чл. 19, чл. 24, ал. 2, т. 12 и чл. 28, ал. 2, т. 1 от ЗДДФЛ са сключваните от:

а) застрахователи, лицензирани съгласно КЗ, или от застрахователи със седалище в държава - членка на Европейския съюз, или в друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, извършващи дейност при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги:

аа) застраховка "Живот", която включва застраховка само за достигане на определена възраст, застраховка само за смърт, застраховка за достигане на определена възраст или за

по-ранна смърт, посочена в т. 1, буква "а" и т. 3, буква "а" от раздел I на приложение № 1 от КЗ;

бб) застраховка с изплащане на анюитети (пенсия или рента) по т. 1, буква "б" и т. 3, буква "б" от раздел I на приложение № 1 от КЗ;

б) застрахователи със седалище в държава - членка на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, застраховки, аналогични на застраховките по буква "а".

**(§ 1, т. 14 от ДР на ЗДДФЛ).**